

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců Mgr. Ondřeje Mrákoty a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **O. B.**, zastoupená Mgr. Petrem Václavkem, advokátem se sídlem Praha 1, Opletalova 1417/25, proti žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**, se sídlem Praha 4, nám. Hrdinů 1634/3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Praze ze dne 31. 5. 2016, č. j. 46 A 42/2015 – 42,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

Rozhodnutím ze dne 27. 3. 2015, č. j. MV-168990-3/SO-2014, žalovaná zamítla odvolání žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) a potvrdila rozhodnutí Ministerstva vnitra (dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 2. 9. 2014, č. j. OAM-54448-16/DP-2012, kterým byla podle § 44a odst. 3 ve spojení s § 35 odst. 3 a § 37 odst. 1 písm. b) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), zamítnuta žádost stěžovatelky o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem podnikání – účast v právnické osobě.

Žalovaná v napadeném rozhodnutí dospěla k názoru, že stěžovatelka jako jednatelka společnosti YSIRD DZ s.r.o. na území České republiky fakticky nepůsobí, neboť jí vykonávaná činnost neodpovídá obchodnímu vedení společnosti ve smyslu zákona o obchodních korporacích a povolení k dlouhodobému pobytu za účelem podnikání – účast v právnické osobě stěžovatelka zneužívá za účelem výkonu závislé činnosti.

Stěžovatelka napadla rozhodnutí žalované žalobou u Krajského soudu v Praze (dále jen „krajský soud“), který ji rozsudkem ze dne 31. 5. 2016, č. j. 46 A 42/2015 – 42, zamítl.

Stěžovatelka současně s podáním žaloby požádala, aby jí byl přiznán odkladný účinek. Tomuto návrhu krajský soud vyhověl a usnesením ze dne 13. 5. 2015, č. j. 46 A 42/2015 – 28, žalobě odkladný účinek přiznal.

Rozsudek krajského soudu následně stěžovatelka napadla kasační stížností. Zároveň navrhla, aby Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek.

Návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti stěžovatelka odůvodnila tím, že nepřiznání odkladného účinku a její nucené vycestování by bylo nepřiměřeným zásahem do jejího rodinného a soukromého života. Stěžovatelka žije již po dobu 15 let na území České republiky, kde má celou rodinu a veškeré zázemí. Na území České republiky žije její syn V. B., jeho manželka M. B. a jejich dcera A. B., přičemž všichni mají na území České republiky povolen trvalý pobyt. Jakkoli stěžovatelka žije na jiné adrese, je s rodinou svého syna, která si neumí ani představit, že by stěžovatelka musela opustit území České republiky, ve velmi častém kontaktu. Zejména vnučka stěžovatelky, která navštěvuje gymnázium, je na ni citově velmi vázána. Stěžovatelka žije na adrese hlášeného pobytu společně se svým druhým synem M. S., státním příslušníkem Maďarské republiky. Z tohoto důvodu má stěžovatelka za to, že je na ni nutno pohlížet jako na rodinného příslušníka občana Evropské unie ve smyslu § 15a zákona o pobytu cizinců. Stěžovatelka již na území domovského státu nikoho a ničeho nemá, proto by pro ni vycestování bylo velmi složité a náročné, přičemž by také znamenalo citovou újmu nejen pro ni, ale i pro její rodinu. Na území České republiky se přitom stěžovatelka nedopustila trestného činu, přestupku či jiného protiprávního jednání. Ke své argumentaci stěžovatelka odkázala zejména na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100, a ze dne 4. 10. 2005, č. j. 8 As 26/2005 – 76.

Žalovaný nesouhlasil s přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti, neboť podle jeho názoru nejsou splněny podmínky § 73 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“), ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s. V důsledku rozhodnutí o zrušení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu podle žalovaného nemůže stěžovatelce vzniknout újma; tato by mohla vzniknout až na základě rozhodnutí o správním vyhoštění stěžovatelky. Nadto nemůže být stěžovatelka na svém právu na soudní ochranu dotčena, neboť je řádně zastoupena a ochrana jejích práv je proto dostatečně zajištěna. Podle žalovaného může být právo stěžovatelky účastnit se projednání věci před soudem zajištěno případně také udělením víza k pobytu do 90 dnů.

Podle § 107 odst. 1 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pro ojedinělé případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud po zhodnocení důvodů uváděných a dokládáných stěžovatelkou a dále skutečností vyplývajících ze soudního spisu a napadených rozhodnutí správních orgánů dospěl k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 73 odst. 2 s. ř. s. ve spojení s § 107 odst. 1 s. ř. s. jsou naplněny.

Nejvyšší správní soud souhlasí se stěžovatelkou, že vzhledem k jejím stávajícím poměrům, jak je vylíčila v návrhu na přiznání odkladného účinku a jak vyplývají ze soudního spisu, by nucené opuštění České republiky pro ni mohlo znamenat značnou újmu. Nejvyšší správní soud má také za to, že pro výkon stěžovatelčina ústavního práva na spravedlivý proces je nezbytné, aby stěžovatelka mohla zůstat na území České republiky do skončení řízení o její

pokračování

kasační stížnosti. Byť je stěžovatelka v tomto řízení v souladu s požadavkem soudního řádu správního zastoupena advokátem, náleží k právu na spravedlivý proces i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu pokyny pro výkon zastoupení, poskytovat mu potřebnou součinnost atd. Nejvyšší správní soud proto spatřuje nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, spojenou s nuceným opuštěním České republiky před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti stěžovatelky, především v možné újmě na výkonu jejího práva na spravedlivý proces. Při zajištění tohoto práva přitom nelze spoléhat na možnost vydání krátkodobého víza např. za účelem účasti na jednání soudu, neboť podle § 171 písm. a) zákona o pobytu cizinců je rozhodnutí o neudělení víza vyloučeno ze soudního přezkumu (srov. též usnesení Ústavního soudu ze dne 15. 2. 2016, sp. zn. I. ÚS 2793/15, ve věci, v níž byla zamítnuta žádost cizinky o udělení krátkodobého víza za účelem účasti na jednání odvolacího soudu v řízení, ve kterém vystupovala jako žalobkyně).

Zároveň Nejvyšší správní soud vychází z toho, že pokud by nedošlo k odkladu právních účinků pravomocného rozhodnutí o zamítnutí žádosti stěžovatelky o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem podnikání do doby meritorního rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti, je zde reálné nebezpečí, že by byla stěžovatelka skutečně nucena ještě před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu opustit území České republiky.

Je sice pravdou, že k bezprostřednímu opuštění území České republiky by mohla být stěžovatelka donucena až v souvislosti s rozhodnutím o jejím správním vyhoštění, nicméně tato skutečnost nemůže být podle názoru Nejvyššího správního soudu důvodem k zamítnutí návrhu na přiznání odkladného účinku. Jen stěžít lze předpokládat, že stěžovatelka má předejít případné zmiňované újmě tím, že bude vědomě porušovat zákon nelegálním pobytem na území České republiky a vystavovat se riziku, že jí bude uděleno správní vyhoštění, s nímž je navíc vždy spojen zákaz pobytu na území Evropské unie na určitou dobu. V daném případě lze tedy nalézt příčinnou souvislost mezi právními účinky žalobou napadeného rozhodnutí a možným vznikem újmy na straně stěžovatelky.

Nejvyšší správní soud posoudil žádost o přiznání odkladného účinku i z hlediska zbývajících podmínek stanovených v § 73 odst. 2 s. ř. s. Neshledal přitom, že by se přiznání odkladného účinku v daném případě, tedy umožnění pobytu stěžovatelce na území České republiky do doby rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o její kasační stížnosti, jakkoli negativně dotklo práv třetích osob, ani že by takové rozhodnutí bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Ostatně v řízení před krajským soudem sám žalovaný souhlasil s přiznáním odkladného účinku žalobě stěžovatelky a krajský soud usnesením ze dne 13. 5. 2015, č. j. 46 A 42/2015 – 28, žalobě odkladný účinek z týchž důvodů přiznal.

Z těchto důvodů Nejvyšší správní soud přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, neboť s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že v daném případě jsou podmínky § 73 odst. 2 s. ř. s. naplněny. Vzhledem k tomu, že žalobě stěžovatelky proti pravomocnému rozhodnutí o zamítnutí žádosti stěžovatelky o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu na území České republiky za účelem podnikání již byl odkladný účinek přiznán krajským soudem, postačí v tomto případě, že se přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti pozastavují až do skončení řízení o kasační stížnosti právní účinky přezkoumávaného rozsudku krajského soudu, neboť tím se fakticky dočasně obnovuje také odkladný účinek žaloby proti rozhodnutí žalované.

Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti přitom Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své rozhodnutí o věci samé.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 12. července 2016

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu